

ความเป็นมาของการถ่ายโอนภารกิจสถานียชนสงฆ์โดยสาร

ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดบริการสาธารณะเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการทั้งตามอำนาจหน้าที่และตามที่ได้รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่างๆ โดยมีหลักการทำงานที่จะต้องยึดถือไว้ว่า “การจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนนั้น จะต้องดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการที่มากขึ้น”

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานหลักในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารจัดการ และสามารถให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการกำหนดมาตรฐานการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติหรือเป็นคู่มือปฏิบัติงานให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจน เพื่อเป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ถือปฏิบัติตามแนวทางที่มาตรฐานกำหนดแล้ว ประชาชนไม่ว่าจะอาศัยอยู่ที่ใดในประเทศจะต้องได้รับการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ โดยเท่าเทียมกัน

การบริหารจัดการสถานียชนสงฆ์ทางบก คือหนึ่งในภารกิจที่รัฐบาลจะต้องถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ซึ่งตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมการขนส่งทางบก กระทรวงคมนาคม ได้ถ่ายโอนสถานียชนสงฆ์จังหวัดให้แก่เทศบาล กรณีนอกเขตเทศบาลถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมถึงการอนุญาตให้จัดตั้งสถานียชนสงฆ์ในเขตจังหวัดและหรือการอนุญาตให้สัมปทานขนส่งในเขตจังหวัด ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมอยู่ในคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ร่วมในการพิจารณาอนุญาตดังกล่าว

- ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

มาตรา 16 “ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

มาตรา 17 ภายใต้งบกับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- การจัดการและดูแลสถานียชนสงฆ์ทั้งทางบกและทางน้ำ

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การที่ถ่ายโอนด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมและการขนส่งทางบก กำหนดให้กรมการขนส่งทางบก ถ่ายโอนสถานีขนส่งผู้โดยสารให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขอบเขตการถ่ายโอน ดังนี้

1. สถานีขนส่งในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สถานีขนส่งจังหวัดถ่ายโอนให้เทศบาล (เมือง, นคร) เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และกรุงเทพมหานครกรณีสถานีขนส่งตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

2. การอนุญาตให้จัดตั้งสถานีขนส่งในเขตจังหวัดและหรือการอนุญาตให้สัมปทานขนส่งในเขตจังหวัด ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกประจำจังหวัด โดยให้มีผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทเข้าร่วมเป็นกรรมการ (อยู่ระหว่างการแก้ไขกฎหมาย)

1. การกถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 สถานีขนส่งผู้โดยสารที่กรมการขนส่งทางบกดำเนินการ

2.2 การบริหารจัดการสถานีขนส่งผู้โดยสารจำนวน 15 สถานี ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานพร้อมวิธีดำเนินการตามที่กรมการขนส่งทางบกกำหนด ดังนี้

- (1) การบริหารช่องจอดรถรับ – ส่งผู้โดยสารประจำทาง
- (2) การบริหารพื้นที่ลานจอดรถ
- (3) การจัดพื้นที่จำหน่ายตั๋วโดยสาร
- (4) การจัดระบบการจราจรภายในสถานี
- (5) การรักษาความสะอาดภายในสถานี
- (6) การรักษาความปลอดภัย
- (7) การประชาสัมพันธ์และบริการข้อมูลการเดินทาง
- (8) การควบคุม ดูแล การติดตั้งป้ายโฆษณาในบริเวณสถานี
- (9) การจัดให้มีบริการห้องสุขา
- (10) การจัดให้มีบริการจำหน่ายสินค้า เบ็ดเตล็ด และเครื่องดื่ม
- (11) การจัดให้มีบริการฝากของ
- (12) การจัดให้มีบริการรถรับจ้าง
- (13) การจัดให้มีบริการรถเข็นสัมภาระ
- (14) การเก็บเงินค่าบริการสถานีขนส่ง
- (15) การจัดหา ดูแล ซ่อมแซม บำรุงรักษาอาคาร สถานีและวัสดุอุปกรณ์

2.3 ถ่ายโอนทรัพย์สิน ได้แก่

- (1) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ อาคารสถานีย (ยกเว้นบ้านพักนายสถานี)
- (2) ครุภัณฑ์และวัสดุสำนักงาน ที่ใช้ในกิจการสถานีขนส่ง

2.4 ถ่ายโอนบุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในสถานีขนส่ง ได้แก่ ลูกจ้างชั่วคราว

2.5 ภาระผูกพันที่กรมการขนส่งทางบกกระทำไว้กับบุคคลภายนอก

- (1) สัญญาจัดให้มีบริการห้องสุขาภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสาร มีอายุสัญญา 1 ปี
- (2) สัญญาจัดให้มีบริการจำหน่ายสินค้าภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสาร มีอายุสัญญา 3 ปี
- (3) สัญญาจ้างเหมาทำความสะอาดสถานีขนส่งผู้โดยสาร มีอายุสัญญา 1 ปี
- (4) สัญญาติดตั้งป้ายโฆษณาภายในอาคารสถานีขนส่งผู้โดยสาร มีอายุสัญญา 3 ปี

2. การกึ่งในความรับผิดชอบของกรมการขนส่งทางบก

ภารกิจในส่วนความรับผิดชอบของกรมการขนส่งทางบก รวมทั้งสิ้น 10 ภารกิจ

(1) ศึกษาวิเคราะห์ วางแผนการจัดให้มีและจัดตั้งสถานีขนส่งผู้โดยสาร ภายในประเทศและระหว่างประเทศให้มีความเหมาะสมเพียงพอและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมและการเมือง

- (2) การกำหนดนโยบายในการพัฒนาสถานีขนส่งผู้โดยสาร
- (3) การกำหนดมาตรฐานงานด้านสถานีขนส่งผู้โดยสาร
- (4) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดให้มีหรือจัดตั้งสถานีขนส่งผู้โดยสาร
- (5) กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนผู้ดำเนินกิจการสถานีขนส่ง
- (6) ตรวจสอบการปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับสถานีขนส่ง
- (7) การตรวจสอบรถโดยสารที่เข้าใช้สถานีขนส่ง
- (8) การตรวจสอบผู้ประกอบการ
- (9) ตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขใบอนุญาตประกอบการขนส่ง
- (10) การจัดทำรายงานสถิติ

ภารกิจในความรับผิดชอบของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การบริหารงานสถานีขนส่งผู้โดยสาร

1.1 การบริหารช่องจอดรถรับ – ส่งผู้โดยสารของรถประจำทาง

รายละเอียด

การจัดช่องจอดรถรับ – ส่งผู้โดยสารประจำทางเป็นการจัดระเบียบการเข้าใช้สถานีฯ ของรถโดยสารแต่ละเส้นทางในการเข้าจอดรับ – ส่งผู้โดยสารในช่องจอดที่กำหนด โดยให้กำหนดเวลาเข้า – ออก ของรถให้สอดคล้องกับเงื่อนไขการเดินรถและปริมาณรถที่เข้าใช้สถานีฯ

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

1. ความเสมอภาคและความทั่วถึง
2. คุณภาพและความถูกต้องของการบริการ
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

วิธีดำเนินการ

1. จัดสรรช่องจอดสำหรับรถโดยสารประจำทางแต่ละเส้นทางเข้าจอดที่สถานีขนส่งผู้โดยสารเพื่อรับ – ส่งผู้โดยสารอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
2. ติดตั้งป้ายแสดงเครื่องหมายประจำในแต่ละช่องจอด
3. แจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดช่องจอดสำหรับรถโดยสารประจำทางเข้าจอดเพื่อรับ – ส่งผู้โดยสารให้ผู้ประกอบการขนส่งทราบ
4. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ประกอบการขนส่งและผู้ให้บริการทราบทั่วถึง
5. การกำหนดเวลาเข้า – ออกสถานีขนส่งของรถโดยสารประจำทางแต่ละเส้นทางต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตประกอบการขนส่ง
6. ติดตั้งวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องหมายจราจรที่ช่องขนานลาของรถโดยสารประจำทางในแต่ละเส้นทางอย่างเหมาะสม

1.2 การบริหารพื้นที่ลานจอดรถ

รายละเอียด

เป็นการจัดพื้นที่ลานจอดรถในส่วนที่ไม่ใช่เป็นช่องจอดรับ – ส่งผู้โดยสารประจำทางสำหรับใช้เป็น ที่จอดรถประเภทอื่น เช่น รถรับจ้าง รถส่วนบุคคล เป็นต้น

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

1. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
2. ความพึงพอใจของประชาชน

วิธีดำเนินการ

1. จัดสรรพื้นที่ในส่วนที่ไม่ใช้เป็นช่องจอดสำหรับให้รถโดยสารประจำทางเข้าจอดเพื่อรับ – ส่งผู้โดยสารไม่กีดขวางการจราจร จัดเป็นสถานที่สำหรับจอดรถประเภทอื่นที่เข้าใช้บริการสถานีขนส่ง
2. จัดสรรพื้นที่สำหรับจอดรถแต่ละประเภท โดยมีป้ายและเครื่องหมายแสดงอย่างชัดเจน
3. จัดเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกโดยติดป้ายชื่อแสดงอย่างชัดเจน
4. กำหนดหลักเกณฑ์และระยะเวลาในการจอด
5. แจ้งรายละเอียดกฎเกณฑ์การนำรถเข้าจอดให้ประชาชนผู้ใช้บริการทราบอย่างทั่วถึง
6. ประชาสัมพันธ์และติดตั้งป้ายแนะนำ

1.3 การจัดที่จำหน่ายตั๋วโดยสาร

รายละเอียด

การจัดสถานที่สำหรับผู้ประกอบการขนส่งใช้จำหน่ายตั๋วโดยสาร

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

1. ความเสมอภาคและความทั่วถึง
2. คุณภาพและความถูกต้องของการบริการ

วิธีดำเนินการ

1. จัดสรรพื้นที่ภายในอาคารสถานีขนส่งเพื่อให้ผู้ประกอบการขนส่งใช้เป็นสถานที่จำหน่ายตั๋วโดยสารของรถโดยสารประจำทางอย่างเพียงพอและเป็นระเบียบ
2. ติดตั้งป้ายแสดงช่องจำหน่ายตั๋วของรถโดยสารประจำทางในแต่ละเส้นทางอย่างชัดเจน
3. จัดให้มีป้ายแสดงอัตราค่าโดยสาร และรายละเอียดเส้นทางให้บริการของแต่ละเส้นทางอย่างชัดเจน

1.4 การจัดระบบการจราจรภายในสถานี

รายละเอียด

จัดระบบการจราจรให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยแก่ผู้ใช้บริการ

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

1. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
2. คุณภาพและความถูกต้องของการบริการ

วิธีดำเนินการ

ติดตั้งป้ายแนะนำและเครื่องหมายจราจรตามมาตรฐานให้ชัดเจนและเหมาะสม

1.5 การรักษาความสะอาดในบริเวณสถานี

รายละเอียด

การดูแลรักษาความสะอาดตัวอาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้บริการประชาชน รวมทั้งการเก็บขนขยะที่เกิดภายในบริเวณสถานีให้สะอาดเรียบร้อยตลอดเวลา

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

ความพึงพอใจของประชาชน

วิธีดำเนินการ

กำหนดให้มีการรักษาความสะอาด ปรับปรุงภูมิทัศน์และบริเวณโดยรอบสถานียนส่งให้มีความสะอาดสวยงามตลอดเวลา โดยดำเนินการเองหรือจ้างเหมาให้อีกคนเป็นผู้ดำเนินการ

1.6 การรักษาความปลอดภัย

รายละเอียด

การจัดให้มีการรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนที่เข้าใช้บริการสถานี

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทางราชการ

วิธีดำเนินการ

จัดให้มีการรักษาความปลอดภัยในบริเวณสถานีตลอดเวลา โดยการจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างเพียงพอ หรือดำเนินการจ้างเหมาเอกชนรักษาความปลอดภัย รวมทั้งอาจจะติดตั้งระบบการรักษาความปลอดภัยอื่นๆ เช่น โตรกทัศน์วงจรปิด เป็นต้น

1.7 การประชาสัมพันธ์และบริการข้อมูลการเดินทาง

รายละเอียด

การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการโดยสารประจำทาง การแนะนำเส้นทาง รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโดยสารรถ

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

1. ความทั่วถึง
2. ความพึงพอใจของประชาชน
3. คุณภาพและความถูกต้องของการบริการ

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์
2. จัดให้มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในบริเวณสถานียนส่งที่ทันสมัย เช่น ระบบเสียงตามสาย ระบบตัวอักษรวิ่ง เป็นต้น
3. จัดให้มีเอกสารแนะนำเกี่ยวกับการเดินทาง เช่น เส้นทางรถโดยสาร สถานีสำคัญๆ และแหล่งท่องเที่ยวภายในเขตจังหวัด
4. เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ต้องมีความรู้ทางด้านภาษาและการประชาสัมพันธ์
5. ข้อมูลประชาสัมพันธ์ต้องเป็นปัจจุบันและทันสมัย

1.8 การควบคุมดูแลการติดตั้งป้ายโฆษณาในบริเวณสถานี

รายละเอียด

การอนุญาตให้ติดตั้งป้ายโฆษณา โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของการโฆษณาตำแหน่งที่ตั้ง รูปแบบ ภาพ และข้อความบรรยายแผ่นป้ายโฆษณา โดยคำนึงถึงศีลธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม และผลกระทบทางการเมืองและกฎหมาย

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

1. ความเป็นธรรม
2. การรักษาผลประโยชน์สาธารณะ ความผาสุก คุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวม
3. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

วิธีดำเนินการ

1. จัดให้มีเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการพิจารณาให้มีโฆษณาภายในสถานีขนส่ง
2. การอนุญาตให้มีการโฆษณาให้พิจารณาถึงความเหมาะสมของการโฆษณาตำแหน่งที่ตั้ง รูปแบบ ภาพ และข้อความบรรยายแผ่นป้ายโฆษณา โดยคำนึงถึงศีลธรรมอันดีงาม ผลกระทบทางการเมืองและกฎหมาย รวมถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน
3. ตำแหน่งที่ตั้งป้ายโฆษณาต้องไม่มีอุปสรรคต่อการให้บริการสถานีขนส่ง
4. จัดให้มีการควบคุมตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของแผ่นป้ายโฆษณามิให้เกิดอันตรายต่อผู้เข้าใช้บริการก็ได้

1.9 การจัดให้มีบริการห้องสุขา

รายละเอียด

การจัดห้องสุขาให้ประชาชนใช้ และจัดเก็บค่าบริการ โดยจะดำเนินการเอง หรือให้เช่าสถานที่ดำเนินการก็ได้

หลักเกณฑ์และมาตรฐาน

1. ความเป็นธรรม
2. ความพึงพอใจของประชาชน
3. สิทธิเสรีภาพของประชาชน

วิธีดำเนินการ

1. จัดเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการรับผิดชอบในการจัดให้มีบริการห้องสุขาภายในอาคารสถานีขนส่ง
2. อัตราค่าใช้บริการห้องสุขาต้องมีราคาเป็นธรรมและติดตั้งป้ายแสดงอัตราค่าบริการอย่างชัดเจน
3. จัดให้มีการดูแล บำรุงรักษาห้องสุขา วัสดุอุปกรณ์ ให้มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะและมีสภาพใช้การได้ดีตลอดเวลา
4. จัดให้มีห้องสุขาสำหรับคนพิการตามมาตรฐาน

ขั้นตอนการดำเนินการรับโอนภารกิจสถานีนขนส่ง

